

основі змісту судово-владних відносин лежить діяльність з приховування вирішення соціальних конфліктів на основі норм права, які значною мірою обумовлені економічними, соціальними, політичними і духовними моментами розвитку суспільства. Судово-владні відносини носять об'єктивно-суб'єктивний характер. Об'єктивний характер виявляється в тому, що сама система зв'язків суб'єкта судової діяльності з умовами цієї діяльності, з професією, владою об'єктивна. Цим визначається і місце судової влади в суспільній системі: а саме верховенство, владині повноваження, монополізм на даний вид діяльності (судова влада не має аналогічних в інших видах держави). У суб'єктивних відносинах виявляється відповідність особистостям якостей суб'єкта, до займаної ним посади судді, а також, якщо мірою судді дозволяють своїм соціально-професійним ставленням. Суд'євство ставлення судді як фахівця в галузі судочинства і права до своїх посади впливає на характер виконання його службових обов'язків і ефективність діяльності суду.

Судово-владні відносини виконують наступними ознаками: 1) виникають у процесі реалізації органами судової влади своїх функцій; 2) мають в якості обов'язкового суб'єкта судову владу - один або відряду декілька її носіїв - органи судової влади - суд, суди, суддя, судді; 3) завжди публічні, оскільки всі види судочинства здійснюються тільки від імені держави; 4) є відносинами влади і підпорядкування, а тому характеризують-ся юридичною нерівністю суду і сторін, що беруть участь у справі; 5) їх мету - вирішення конфліктів шляхом застосування судами, суддями норм права; 6) відраховують особливую процесуальну форму; 7) характеризують-ся специфічним правовим режимом забезпечення законності та правого захисту.

Таким чином, судово-владні відносини являють собою:

- 1) різновид правовідносин, які виникають у процесі вирішення конфліктів між суб'єктами права і особливими суб'єктами - судами;
- 2) регульовані нормами судового права суспільні відносини, тую складовою в процесі виконання органами судової влади її функцій;
- 3) суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації судами у встановленому законом випадках і у встановленій законом формі державної влади при вирішенні соціальних конфліктів, що виникають у процесі взаємодії між суб'єктами правовідносин.

Важливе місце в цілому і її численних видів, у тому числі і судової влади, - це інтегративне поняття, яке потребує постійного вивчення та доповнення. Це означає воно змінюється разом зі зміною соціальної реальності. Не може не претендувати на абсолютне пізнання феномена судової влади, але може бути максимально наблизитися до його правдивого розуміння на даному етапі розвитку суспільства.

З одного боку, судова влада - це прояв влади, що характеризується загальними для влади рисами та ознаками. З іншого боку, судова влада найбільш раціональна і ефективна форма контролю державної влади.

Література: 1. Рибинко Е.В. Судова держава в умовах процесів / Е.В. Рибинко. - Київ: Інститут суспільної запити права і свобод. - 2006. - 320с. 2. Кашинко В.П. Інститут суспільної запити права і свобод. - 1998. - № 2. - С. 66-71.

Секція 3. «ФІЛОСОФСЬКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ ВІДСКОНАЛЕННЯ СУЧАСНИХ ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Денісюк С.Г.

ПОЛІТИЧНА КОМУНІКАЦІЯ: ПРОБЛЕМА ОПТИМАЛЬНИХ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПІДХОДІВ

Політична комунікація сьогодні є об'єктом дослідження багатьох фахівців різних галузей знань: політології, філософії, політичної психології, культурології, соціології, лінгвістики тощо.

Витоки сучасних теоретичних уявлень про політичну комунікацію сягають своїх корінням в давнє минуле (Платона, Аристотеля, Цицерона, Ф. Акавієвського, Н. Макіавеллі, Ш. Монтеск'є, Д. Локка та ін.). Питання структури, місця і ролі політичної комунікації в суспільстві, особливо вплив засобів масової інформації досліджують як зарубіжні (Ж.-М. Коттрє, Ч. Кулі, П. Лазарсфельд, Г. Лазарсфельд, М. Маклюєн, Д. Пай, Ю. Хабермас, П. Шаран, Р. Ж. Шварценберг та ін.), так і українські науковці (В. Андрущенко, В. Бєбик, М. Головатий, В. Горбатенко, С. Девченко, А. Ермоленко, О. Кабанька, Т. Калужович, Л. Кочубей, В. Нелюба, Г. Пончатов, Д. Статівченко та інші).

При цьому завданням, що не дивлячись на значну кількість наукових праць, й подорої стисло визначення поняття «політична комунікація» не виступає. Наразі досить поширеним є трактування політичної комунікації як «процесу передачі, обміну інформацією, який структурно політичну діяльність і надале йє нового значення, формує громадську думку і політичну соціалізацію громадян з врахуванням їхніх потреб та інтересів» [1].

Деякі аспекти політичної комунікації є також мало розробленими: її технологізм і раціоналізм, маніпулятивні спосібності громадян в процесі взаємодії, роль несвідомого компонента у сприйнятті політичної інформації тощо. Тому дослідження питань методологічних підходів до політичної комунікації записується актуальним, що, власне, й визначає мету цієї роботи.

Політична комунікація є складним феноменом, який містить як політичну і психологічну, так і культурологічну складові, базується як на раціональних основі (особливо щодо прийняття політично важливих рішень), так і на невідомих компонентах (емоціях, страхах, стереотипах), тому питання методології є велими актуальними.

Взагалі під методологією ми розуміємо сукупність методів у їх функціональному взаємозв'язку. Власне «методи» логічно розуміють як теоретично осмислений і обґрунтований спосіб пізнання дійсності з метою отримання достовірного знання про об'єкт вивчення. Комплексний підхід у дослідженні політичної комунікації актуальне синергетичний метод, який базується на ідеї міждисциплінарних досліджень і передбачає варіативність та альтернативність вибору шляхів дослідження розвитку суспільно-політичних процесів. Окремі функціонування політичної комунікації можна показати з точки зору синергетичного підходу, коли вивчають процес, що відбувається у

відкритих (таких, що перебувають у процесі становлення) і невідних (яких несподіванки поворотів, пов'язаних з різним вибором) систем.

Наприклад, вибір методів визначення метою дослідження та характером політичної комунікації як з точки зору її структуризації за рівнем (семіотичний, лінгвістичний та інші рівні тощо), типової характерності (міжособистісна, внутрішньо- і міжгрупова, між особою і групою), видолової системності (природні, штучні й змішані системи), так і способами її реалізації (усна та письмова, різні канали розповсюдження і засовання інформації) тощо. Вибір методів, послідовність і техніка їх застосування визначаються також обсягом, характером матеріалу, умовами проведення дослідження та іншими чинниками.

Немає сенсу перераховувати всі відомі методи дослідження (аналізу і синтезу; індукції і дедукції; моделювання; політичного прогнозування; політичної лінгвістики, історизму та ін.). На наш погляд, зацікавляють уряд поприбно на такому методі, як моделювання, що пов'язаний з побудовою штучних, ідеальних об'єктів, ситуацій, що має відносини і елементи, схожі з відносинами і елементами реальних політичних комунікацій. Перш за все, маєтись на увазі математичне моделювання в рамках теорії ігор, яка спочатку розроблялася в працях В. Райкера, Дж. Вьюкенса, Г. Таллока. Створенню розробки полягає в теорії ігор в політичній економіці, то відомими є праці Г. Хорелліна, Е. Довнеса, Г. Перрона, Г. Тавелліні, Д. Ассомогіу, Д. Робінсона та ін. [2; 3; 4; 5].

Так, моделювання дозволяє визначити механізми розвитку політичної комунікації, допомагає орієнтуватися в складному електоральному процесі, а також знаходити зв'язки між елементами комунікативного процесу, недоступні іншим методами вивчення. Методика політичного моделювання використовується в ході політичних переговорів, а її допомогою можна оформлювати стратегію поведінки учасників взаємодії [6].

Важливим методологічним підходом є теорія ігор, яка розглядає ширше коло питань угодження інтересів між політичними гравцями, кожні з яких намагається шляхом вибору ефективного стратегії максимізувати власний вибір, тобто отримати певний політичний ресурс. У межах теорії ігор розглядають набір можливих рішень, які відповідають процесу угодження інтересів між раціональними політичними гравцями. Вибір оптимальних методологічних підходів у дослідженні політичної комунікації потребує поєднання наукових розвідок, оскільки предмет вивчення є багатовимірним і важливо прогнозувати політико-комунікативні процеси.

Література: 1. Політологічний енциклопедичний словник / Укладено В. П. Гребеняком, за ред. Ю. С. Шемчука, В. Д. Вятки, В. П. Гребеняка. – 2-ге вид. доп. і перероб. – К.: Генеза, 2004 – 736 с. 2. *Petersen T. Political Economics: Explaining Economic Policy* / Petersen T., Tavellini G. – Cambridge, MA: MIT Press, 2000. – 513 p. 3. *Asensio D. The Choice Between Market Failures and Corruption* / Asensio D., Veronesi F. *American Economic Review Papers and Proceedings* – 2000. – V. 90 – P. 194-211. 4. *Asensio D. Economic Origins of Dictatorship and Democracy* / Cambridge / Asensio D., Robinson, J. – Cambridge: Cambridge University Press, 2006. – 416 p. 5. *Korzhneva L. Modelovanie procesu u politiko-komunikativnoho prostoru* / Коржнев Л. О. Моделювання процесу у політико-комунікативному просторі: монографія / Коржнев Л. О., Денисюк С. Г., Шивак А. А. – Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2010. – 210 с.

Денисюк С. Г. Теологічний вибір політичної комунікації: монографія / Денисюк С. Г. – Вінниця: ВНТУ, 2010. – 275 с.

Землинська С. В.

ДЕМОКРАТИЧЕСКИЙ ПРИНЦИП СВОБОДЫ ЛИЧНОСТИ В ЛИБЕРАЛЬНОЙ ИДЕОЛОГИИ РОССИИ НА РУБЕЖЕ XIX – XX ВЕКОВ

Либеральная идея свободы личности является актуальной в современном обществе. Осмысление истории России на рубеже XIX–XX веков и социальных реалий этого времени, времени развития российской либеральной мысли, представляется особо важным, так как именно этот период оказался переломным для политической системы страны.

Именно на рубеже веков в России происходили изменения в политической жизни общества, способствовавшие развитию правовых институтов и становлению правового государства. Современная политическая обстановка возрождает давние исторические проблемы истории и теории либерализма. В связи с этим актуальной представляется проблема развития либеральной идеи свободы личности в России на рубеже XIX–XX веков.

В основе либеральной концепции лежит естественное право каждого члена общества на жизнь, свободу, собственность. Сущность либеральной мысли заключается в неизменном признании свободы личности как высшей ценности. Этот постулат является основой политической программы либералов России на рубеже XIX–XX веков.

Свобода – основополагающее понятие в идеологии либерализма. В либеральной мысли идеалом выступает общество со свободой действия индивида, с ограниченной властью правительства, со свободой частной собственности и неприкосновенностью.

Для либералов главным условием развития цивилизованного гражданского общества выступало развитие свободы личности. Главный идеолог российской либеральной идеи Б. Н. Чичерин так понимал свободу личности: «личная свобода состоит в праве человека распоряжаться собой и своим имуществом; свобода в союзе с другими, или свобода общественная, выражается в праве совокупно с другими участвовать в решении общих дел».

Идея свободы личности получила свое развитие в западноевропейской теории либерализма. Европейский либерализм, в традиционном его понимании, основывается на принципах уважения к частной собственности и верховенству права, выборности представительных органов власти и ограничении их деятельности конституцией. Либеральной европейской концепции свойственны всеобщие формы правового равенства в общественной сфере. Идея свободы носит универсальный характер. По мнению историка и исследователя развития либеральной мысли в России А. А. Кара-Мурзы: «Путь Запада является для российских либералов не только образцом для подражания, но и важным историческим уроком».

В России либерализм представлял собой альтернативную обличения культурно-расколотого общества. Перед ним стояла задача выработать в терминах разногласиями социальной среде, представляющей различными